

มูลนิธิกัลยาณมิตรเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน
The Fellowship Foundation for Child and Youth Development

ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชน

พ.ศ. 2558 - 2560

The FCYD Strategy 2015 - 2017

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	1
มกพด. ในภูมิภาคอีสาน	2
การพัฒนาหลักของเรา	4
กระบวนการพัฒนาแบบองค์รวมและบูรณาการ	8
ผลความสำเร็จที่คาดหวัง	9

ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชน (พ.ศ. 2558-2560)

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ฯ ของมูลนิธิฯ นี้ได้มีการพิจารณาและไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วนเพื่อให้สอดคล้องและเป็นไปตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และรวมทั้งแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. 2555-2559 ที่ได้จัดทำขึ้นตาม พ.ร.บ. ฉบับนี้ โดยมีเป้าหมายหลักสำคัญเพื่อสร้างความมั่นใจให้ได้ว่า เด็กและเยาวชนจะมีชีวิตที่ดีและปลอดภัย มีร่างกายและจิตใจที่สมบูรณ์ มีจริยธรรมและคุณธรรมและจิตใจความเป็นพลเมืองที่ดี สามารถคิดและแสดงออกได้อย่างสร้างสรรค์และนำพาชีวิตไปได้อย่างมีความสุข

ข้อเท็จจริงภาคอีสาน

ประชากร (สำรวจเมื่อ พ.ศ. 2556): 21,775,407 คน คิดเป็น 34% ของประเทศไทย

พื้นที่ : 160,000-ตารางกิโลเมตร ชายแดนติดกับประเทศลาว

ภาษา : ภาษาไทยและภาษาอีสาน (ท้องถิ่น)

เศรษฐกิจ : อาชีพหลักคือการเกษตร การทำนา ทำไร่และสวนพืชผักต่างๆ การเกษตรของภาคอีสานมักจะเผชิญกับสภาพปัญหาต่างๆ จากสภาพภูมิอากาศที่แปรปรวนไม่แน่นอน ทั้งจากความแห้งแล้งในหน้าร้อนและน้ำท่วมในฤดูฝน เหล่านี้เป็นปัญหาหลักที่เกิดขึ้นเป็นประจำและเป็นมูลเหตุของความยากจนที่นำมาซึ่งความยากลำบากอื่นๆ ของครอบครัวและชุมชน

คำนำ

มูลนิธิกัลยาณมิตรเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน (มกพด.) ได้รับการจดทะเบียนตามทะเบียนมูลนิธิของจังหวัดหนองคาย โดยมีพันธกิจหลักเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับเด็กและเยาวชน โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาและสุขภาพอนามัย เพราะเราเชื่อว่าสมาชิกของชุมชนและสังคมคือผู้ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีได้ ภายใต้การสนับสนุนด้านความรู้และ ทักษะ วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่างๆ

การทำงานของมูลนิธิฯ มีความร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง นับตั้งแต่ระดับนโยบาย การจัดการ จนถึงระดับชุมชนท้องถิ่น หน่วยงานและองค์กรต่างๆ ที่เราทำงานด้วยต่างก็ให้การสนับสนุนที่ดี ทั้งด้านการบริหารจัดการโครงการ ความรู้ความชำนาญ ทักษะความเชี่ยวชาญ งบประมาณสนับสนุน ความร่วมมือแบบเต็มกำลังนี้ ถือได้ว่าเป็นการผนึกทรัพยากรเพื่อการพัฒนาที่ดี ช่วยให้เกิดความคุ้มค่าและผลความสำเร็จที่ยั่งยืนต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน พร้อมกันนี้ มูลนิธิฯ ยังได้มุ่งเน้นการช่วยเหลือเด็กของครอบครัวที่ยากจนขึ้นแค้นให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาและสุขภาพตามที่สมควรได้รับจากการบริการของรัฐ ตลอดจนช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสอื่นๆ อาทิ เด็กถูกหลอกลวง แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาหางานทำในพื้นที่ให้ได้เข้าใจในสิทธิ ได้รับการพัฒนาและการมีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกหนึ่งของชุมชน

ภายใต้หลักการพัฒนาแบบองค์รวม (holistic) เครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการทำงานร่วมกันได้แก่ กระบวนการสหวิชาชีพ (multi-sectoral) ที่รวมเอาทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็นของการพัฒนาเด็กเข้ามาทำงานร่วมกันตามทักษะวิชาชีพและความเชี่ยวชาญของตนเอง ดังที่ได้กล่าวถึงข้อดีของความร่วมมือกัน วิธีการนี้ถือได้ว่าเป็นการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพที่จะก่อให้เกิดผลการพัฒนาที่จะนำไปสู่ครอบครัวและชุมชนได้อย่างยั่งยืน

มกพด. ในภูมิภาคอีสาน

มูลนิธิกัลยาณมิตรเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน (มกพด.) ก่อเกิดมาจากความตั้งใจที่ร่วมกันระหว่างเพื่อนกัลยาณมิตรที่ศึกษาเล่าเรียนร่วมกันมาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 พันธกิจในครั้งนั้น ดำเนินการในนามของ “บ้านเด็กดีหนองคาย” มีเป้าหมายเพื่อให้ความช่วยเหลือเด็กที่ดำรงอาศัยอยู่ในภาวะเปราะบาง ภาวะยากลำบากและการช่วยเหลือเชิงมนุษยธรรมอื่นๆ เพื่อให้เด็กอีสานเหล่านี้ได้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

มูลนิธิ เริ่มดำเนินงานในเขตพื้นที่ภาคอีสานตอนบนมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 และยังคงดำเนินการต่อไปตามพันธสัญญาแห่งการพัฒนาที่ได้ตั้งไว้ ผลอันดีจากการทุ่มเทความช่วยเหลือของเราแม้จะเป็นองค์กรขนาดเล็ก เราได้ช่วยเหลือครอบครัวและเด็กที่ด้อยโอกาสมากกว่า 100 ครอบครัวในเขตอำเภอต่างๆ ของจังหวัดหนองคาย ภายใต้การทำงานร่วมกับหน่วยงานราชการและเครือข่ายในท้องถิ่น มูลนิธิฯ ได้ประสานและเชื่อมโยงความช่วยเหลือและข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวและเด็กให้สามารถเข้าถึงการบริการของรัฐ จึงทำให้เราเป็นองค์กรที่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องด้านการพัฒนาและปกป้องคุ้มครองเด็ก ในอนาคตอันใกล้นี้ มูลนิธิฯ ได้พิจารณาเพิ่มและกำหนดยุทธศาสตร์งานด้านการส่งเสริมโอกาสทางอาชีพและความเป็นอยู่ (Livelihood) ให้กับครอบครัวที่ยากจนให้เป็นแผนงานหลักเพิ่มเติม ทั้งนี้ เป็นผลสืบเนื่องมาจากข้อค้นพบของการวิจัยของมูลนิธิฯ (การวิจัยสิทธิทางการศึกษาของเด็กที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย) ที่ว่า **สภาพการดำรงอยู่ของครัวเรือนที่เศรษฐกิจมั่นคง จะสามารถนำโอกาสทางการศึกษาที่ดีให้กับเด็กได้ ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ ยุทธศาสตร์การทำงานของมูลนิธิฯ ในปีหน้าที่จะมาถึงจึงเป็นการประสานประสานกันระหว่างการพัฒนาหลักของ ก) การส่งเสริมสิทธิทางการศึกษาและสุขอนามัยสำหรับเด็ก และ ข) การพัฒนาอาชีพและความเป็นอยู่ให้กับครอบครัวที่ด้อยโอกาส**

เราทำอะไร...

สิ่งที่ทำให้มูลนิธิฯ สามารถทำงานไปได้อย่างรวดเร็วได้แก่ศักยภาพในการนำพาผู้คนที่เกี่ยวข้องมาทำงานร่วมกันกับเรา โดยมุ่งหวังประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นที่ตั้ง ทุกฝ่ายที่ทำงานร่วมกับมูลนิธิฯ ต่างเข้าใจและรับทราบเป็นอย่างดีถึงพันธกิจที่เราจะทำงานร่วมกันในการเสริมสร้างศักยภาพ ซึ่งเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพที่สุดในการปรับปรุงทัศนคติที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ช่วยสร้างให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการและพึ่งพาทรัพยากรของตนเองที่มีอยู่ได้ ในการทำงานในพื้นที่ เรามี **แนวคิดที่ชัดเจนต่อการพัฒนาศักยภาพและพลังความทุ่มเทของชุมชน มากกว่าการทำอะไรสร้างเองและบริจาคส่งมอบให้กับชุมชน** แผนพัฒนาและแนวทางการดำเนินงานในระยะยาวของมูลนิธิฯ ยังคงมุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรเป็นสำคัญ อาทิ ครู อาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐาน (อสม.) และผู้นำชุมชน ในกรอบเวลาการทำงานที่เหมาะสม มีการถ่ายทอดความรู้และทักษะความชำนาญที่จำเป็น ทั้งหมดเพื่อให้เกิดการพัฒนาไปสู่การมีคุณภาพของการบริการที่ดี ทั้งในระดับพื้นที่และตามมาตรฐานระดับชาติ บุคลากรของมูลนิธิฯ รวมทั้งอาสาสมัครจะทำงานเป็นทีมร่วมกับฝ่ายเจ้าหน้าที่และผู้แทนชุมชน ด้วยวิธีการทำงานนี้ จะสร้างให้เกิดความเข้าใจและไว้วางใจกัน ทำให้เพิ่มมูลค่าและคุณภาพของงานที่ทำร่วมกันได้ ภายใต้การบูรณาการทรัพยากรที่มีร่วมกัน มูลนิธิฯ หน่วยงานต่างๆ โรงเรียนและชุมชนจะทำงานเพื่อมุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งคืออีกคำตอบพื้นฐานที่ว่า **ความร่วมมือของชุมชนคือความสำเร็จอย่างยั่งยืนของชุมชน**

เราทำงานอย่างไร...

มูลนิธิฯ ร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในหลายระดับ นับตั้งแต่ระดับชุมชน ไปถึงระดับตำบล อำเภอ จังหวัดและระดับชาติ ด้วยความร่วมมือที่หลากหลายนี้ สามารถทำให้เรามีบทบาทและเข้าถึงการพัฒนาเด็กและเยาวชนได้อย่างลึกซึ้ง สร้างเสริมให้เกิดผลกระทบที่ดีที่เอื้อให้เด็กสามารถเข้าถึงบริการด้าน การศึกษาและสุขอนามัยพื้นฐานได้ จากผลการทำงานที่ผ่านมาพิสูจน์ให้เห็นแล้วว่า กิจกรรมการพัฒนาของเราได้สร้างและเพิ่มคุณภาพของการบริการ พื้นฐานให้กับเด็กที่ด้อยโอกาสและเด็กที่อยู่ในสภาวะยากลำบากได้เป็นอย่างดี ในส่วนแผนงานของการพัฒนาเยาวชน เราได้มีการส่งเสริมการพัฒนาทักษะ ชีวิตและทักษะอาชีพเพื่อให้เยาวชนมีพื้นฐานที่ดีที่จะนำชีวิตไปสู่การ เปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นต่อไปในอนาคต

มูลนิธิฯ ทำงานแบบบูรณาการในทุกพื้นที่เป้าหมายของโครงการ กระตุ้นให้ ชุมชนมีส่วนร่วมและส่วนสมทบในทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่ตามกติกาและ ข้อตกลงร่วมกันของชุมชน ในการทำงานพัฒนาเด็กและเยาวชนร่วมกับมูลนิธิฯ กลไกการทำงานร่วมกันนั้น เริ่มตั้งแต่การออกแบบ วางแผนงาน การพินิจ และวิเคราะห์ศักยภาพและความเป็นไปได้ต่างๆ เพื่อให้ทุกฝ่ายได้ทำงานอย่าง เต็มศักยภาพของตนเอง

ยุทธศาสตร์การพัฒนาของเรา..

มูลนิธิฯ มีความยินดีที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของ เครือข่ายการทำงานเพื่อเด็กและเยาวชนใน พื้นที่ของภาคอีสาน ในการเสริมสร้างโอกาส ทางการศึกษาและสุขภาพอนามัยที่ดี พันธะ กิจหลักของเราในภูมิภาคอีสานคือ การ ช่วยเหลือครอบครัวและชุมชนที่ด้อยโอกาส ให้ได้รับโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิต อันจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีของบุตร หลานและเด็กฯ ในชุมชน ยุทธศาสตร์การ พัฒนาของเราจึงมุ่งหมายนำเอาชุมชน ภายใต้อการสนับสนุนของหน่วยงานและ องค์กรในพื้นที่ มาทำงานร่วมกันเพื่อ ปรับปรุงและยกระดับการบริการดังกล่าวให้ ได้ดีมีมาตรฐาน

ในห้วงเริ่มต้นระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา มูลนิธิฯ ร่วมทำงานในพื้นที่ของจังหวัดหนองคาย และจังหวัดบึงกาฬ ในเขตอำเภอต่างๆ จำนวน 17 อำเภอ โดยมุ่งเน้นการช่วยเหลือ เร่งด่วนให้กับเด็กที่อยู่ในสภาวะยากลำบาก ที่มีความเสี่ยงและอันตรายจากโรคภัยและ การออกกลางคันจากโรงเรียน อันเป็น ผลกระทบจากความยากจนของครอบครัว ยุทธศาสตร์การทำงานของมูลนิธิฯ พ.ศ. 2558-2560 ยังคงมุ่งมั่นในการทำงาน ร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและในทุกระดับ ของความร่วมมือ ไม่ว่าจะเป็นด้าน การศึกษาและสุขภาพ อาทิ แพทย์และพยาบาล ครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้ชำนาญการเด็ก ปฐมวัย และเครือข่ายอื่นๆ ที่จะหนุนเสริมให้ การพัฒนาเด็กและเยาวชนของมูลนิธิฯ เป็น ไปได้อย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน การ เสริมสร้างศักยภาพความสามารถของผู้ ทำงานด้านเด็กยังเป็นหัวใจหลักของวิธิการ พัฒนาเพื่อให้พวกเขานำไปพัฒนาและต่อ ยอดงานในพื้นที่ของตนเอง

เราทำงานที่ไหนและเพราะอะไร...

ตามยุทธศาสตร์การพัฒนานี้ พื้นที่การทำงานของมูลนิธิฯ ยังคงเป็นภาคอีสาน โดยเน้นพื้นที่อีสานตอนบนในเขตจังหวัดหนองคาย บึงกาฬ เลย หนองบัวลำภู อุดรธานี สกลนครและนครพนม ประชากรทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดเหล่านี้มีประมาณ 4.5 ล้านคน โดยกลุ่มคนส่วนใหญ่ของประชากรเป็นเกษตรกร 85% ของเกษตรกรเป็นเกษตรกรรายย่อยที่ไม่สามารถมีความจำเป็นพื้นฐานจากการพึ่งพาภาคเกษตรได้ โดยเฉพาะผู้ที่ไม่มีที่นาเป็นของตนเองและต้องยืมชีพไปวันๆ ด้วยค่าจ้างแรงงานรายวัน หรือไม่ต้องโยกย้ายไปรับจ้างค่าแรงงานต่ำในเมือง ในส่วนของภาคเกษตรกรรมนั้น ความแห้งแล้งและน้ำท่วมดูจะเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทุกปี ซึ่งเป็นสาเหตุของความไม่มั่นคงของรายได้ครัวเรือน หรือก่อให้เกิดหนี้สิน เหล่านี้คือมูลเหตุหลักที่กระทบต่อคุณภาพของการดำเนินชีวิตและกระทบโดยตรงต่ออนาคตของบุตรหลานในครอบครัว ยุทธศาสตร์การทำงานของมูลนิธิฯ ในอีก 3 ปีจากนี้ไป ได้เพิ่มหมวดการพัฒนาอาชีพและความเป็นอยู่ให้กับครอบครัวที่ด้อยโอกาสและยากจน การทำงานนี้ ต้องอาศัยความร่วมมือทางวิชาการจากหน่วยงานผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตรกรรมและนอกภาคเกษตรกรรม การพัฒนาผลผลิต การซื้อการขายผลิตภัณฑ์การเกษตรต่างๆ อาทิ ข้าว ผัก ผลไม้ พืชไร่ ปลาหรือสัตว์เลื้อยเพื่อการยังชีพอื่นๆ ให้สามารถมีรายได้และยกระดับสภาพเศรษฐกิจครัวเรือนให้ดีขึ้น ข้อมูลอ้างอิงจากการวิจัยเรื่องสิทธิทางการศึกษาของเด็กที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยของมูลนิธิฯ และสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยพบว่า จำนวน 1 ใน 3 ของตัวอย่างการศึกษาในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ รวมถึงจังหวัดหนองคายหรือคิดเป็น 32% ที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่ได้เอาใจใส่หรือมีความตระหนักรู้จริงจังก่อการศึกษภาคบังคับของบุตรหลาน ซึ่งประกอบกับมูลเหตุจูงใจอื่นๆ จากภาวะยากลำบากและการไม่ดำเนินงานเชิงรุกของโรงเรียนตามนโยบายด้านการศึกษาภาคบังคับ นอกจากนี้แล้ว การออกกลางคันของเด็กนักเรียน ยังมีปรากฏให้เห็นในโรงเรียนไทยและส่งผลเสียต่อชีวิตและอนาคตของเด็ก สาเหตุล้วนมาจากสภาพเศรษฐกิจครอบครัว การละทิ้งบุตรหลานของพ่อแม่ เป็นต้น

ความยากจนและการไม่รู้ของพ่อแม่ผู้ปกครองเป็นสาเหตุสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของบุตรหลาน การบริการด้านการศึกษาและอนามัยของภาครัฐจะไม่มีคามหมายใดเลย หากพ่อแม่ผู้ปกครองไม่ได้เอาใจใส่ ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของมูลนิธิฯ และเครือข่ายความร่วมมือในการเสริมสร้างความตระหนักและความรู้ให้กับพ่อแม่ผู้ปกครองให้ได้มีโอกาสทางอาชีพและความเป็นอยู่ที่ดี เพื่อเป็นเครื่องรับประกันพื้นฐานว่าบุตรหลานจะได้รับการดูแลเอาใจใส่ที่ดีกว่า ทั้งการศึกษาและสุขภาพอนามัย

การพัฒนาหลักของเรา

ด้านการศึกษา

มูลนิธิฯ ทำงานร่วมกับโรงเรียนและหน่วยงานราชการด้านการศึกษาในเขตจังหวัดหนองคายมากกว่า 5 ปี เรายังจะคงความร่วมมือที่ดีนี้ต่อไปเพื่อเสริมสร้างและขยายผลการทำงานให้มั่นใจได้ว่าเด็กทุกคนได้รับการบริการทางการศึกษาตามเจตจำนงที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย ตลอดจนการพัฒนาโรงเรียนและครูผู้สอนตามระบบการฝึกอบรมและการติดตามประเมินผล เพื่อให้การดำเนินงานการศึกษาสามารถประสบความสำเร็จได้ ยุทธศาสตร์การทำงานของมูลนิธิฯ จะเน้นเรื่องการได้รับการศึกษาภาคบังคับ โดยเฉพาะการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา ให้นักเรียนสามารถเข้าถึงการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ สามารถเล่าเรียนเขียนและอ่านออกได้ตามมาตรฐานผู้เรียนของกระทรวงศึกษาธิการ ไม่ว่าเด็กเหล่านั้นจะเป็นใคร ทั้งเด็กไทย เด็กต่างด้าว เด็กพิการ และเด็กด้อยโอกาสอื่นๆ ทุกคนจะต้องได้รับการพัฒนาตามความต้องการเรียนวิชาความรู้และทักษะชีวิตพื้นฐาน ทั้งหมดนี้ จะนำพาเด็กเหล่านี้ไปสู่โอกาสที่ดีต่อการพัฒนาศักยภาพของตนเองเมื่อเติบโตใหญ่และมีคุณภาพชีวิตและสามารถเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมต่อไป

กิจกรรมการพัฒนา

ภายใต้ความร่วมมือกับหน่วยงานและสถาบันการศึกษาต่างๆ ในพื้นที่ คณะผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการและอาสาสมัครผู้ชำนาญการด้านการศึกษาของมูลนิธิฯ จะทำงานร่วมกันตามประเด็นการศึกษาของเด็กแต่ละหัววัย นับตั้งแต่ การศึกษาปฐมวัย ปฐมศึกษา มัธยมศึกษาและการศึกษานอกระบบอื่นๆ เป็นการทำงานร่วมกับหน่วยงานกำกับดูแลในระดับจังหวัด โดยแบ่งเป็นกลยุทธ์ย่อย ออกเป็น 1) การเสริมสร้างศักยภาพในการบริหารจัดการโรงเรียนและบุคลากรครูผู้สอน 2) การพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนให้ได้มาตรฐานและเสริมสร้างบรรทัดฐานการเรียนการสอน อาทิ การจัดการชั้นเรียน การออกแบบหลักสูตรและเค้าโครงการสอน เป็นต้น ให้ได้ตามมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ หนึ่งในกิจกรรมการพัฒนาหลักของมูลนิธิฯ คือโครงการครูภาษาอังกฤษเพื่อนักเรียนไทย โดยมีเป้าหมายเพื่อจัดสรรครูภาษาอังกฤษเจ้าของภาษาให้กับโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลความเจริญ การทำงานแบบองค์รวมยังคงเป็นกลยุทธ์ในทุกขั้นตอน ทีมงานและอาสาสมัครของมูลนิธิฯ จะทำงานร่วมกับโรงเรียนและชุมชนท้องถิ่น สร้างความร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนของทุกๆ คนในชุมชน

ผู้สนับสนุนโครงการ

มูลนิธิฯ ยังคงแสวงหาการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานโครงการนี้ ทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ

ด้านสุขภาพอนามัย

โครงการด้านสุขภาพอนามัยของมูลนิธิฯ เป็นการผสมผสานร่วมกันในกิจกรรมพัฒนาภายใต้โครงการ ได้แก่ ก) การช่วยเหลือเด็กที่อยู่ในสภาวะยากลำบาก และ ข) การบูรณาการและเสริมสร้างการพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยที่กลุ่มเป้าหมายในแผนงานด้านสุขภาพอนามัยนี้จะครอบคลุมอย่างกว้างตามห่วงอายุการเจริญเติบโตของเด็ก นับตั้งแต่ ก่อนและแรกเกิด (สุขภาพอนามัยของมารดา) เด็กในปฐมวัยและเยาวชนวัยรุ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สุขอนามัยของแม่เป็นห่วงสำคัญเริ่มต้นที่มีผลต่อการเลี้ยงดูบุตร หากทว่า แม่ไม่ได้อยู่ในสภาวะที่ดี ทั้งร่างกายและจิตใจอันเกิดจากความยากจนหรือความเครียดต่างๆ ก็จะมีผลไม่ดีต่อสุขภาพร่างกายของบุตรได้

ณ ที่โรงเรียนเป็นอีกสถานที่หนึ่งที่มีผลอย่างมากต่อพัฒนาการด้านสติปัญญาและอารมณ์ของเด็ก เด็กๆ จำเป็นต้องเรียนรู้ทักษะชีวิตในการคิดวิเคราะห์และจัดการกับอารมณ์ที่ไม่เหมาะสมหรือเชิงลบ ต้องรู้จักการสงบสติอารมณ์ การปฏิบัติตามคำสั่งแนะนำ รวมทั้งการรักษามิตรภาพที่ดีระหว่างเพื่อนๆ ด้วยกัน เป็นต้น โรงเรียนควรเป็นสถานที่ที่ เด็กนักเรียนได้รับโอกาสในการเรียนรู้และฝึกทักษะชีวิตที่ดีเหล่านี้

การพัฒนาเด็กและเยาวชนโดยอาศัยโรงเรียนเพียงฝ่ายเดียว ไม่สามารถนำไปสู่ความสำเร็จได้ โรงเรียนเป็นเพียงส่วนเสริมเริ่มต้นที่สำคัญ ในการหาความร่วมมือกับทุกคนในชุมชน รวมทั้งการสนับสนุนภายนอกอื่นๆ ที่จำเป็น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับเด็ก ผู้ปกครองกับโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชนโดยรวมทั้งหมดเป็นบริบทพื้นฐานสำคัญในการประสานความร่วมมือและทรัพยากรของชุมชนต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนโดยรวม ทั้งทางการศึกษาและทักษะชีวิต

กิจกรรมการพัฒนา

ทีมงานด้านสุขภาพของมูลนิธิฯ ประกอบด้วยพยาบาล ผู้ชำนาญการด้านสุขภาพ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขและอาสาสมัครด้านการพัฒนาสุขภาพอนามัย จะทำงานร่วมกับหน่วยงานด้านสุขภาพในพื้นที่ ร่วมกับโรงเรียนและชุมชนในการสร้างเสริมทักษะด้านการดูแลและรักษาสุขภาพที่ดีให้กับแม่และเด็ก ในภาพรวมของการทำงานเพื่อให้เกิดความยั่งยืน กระบวนการเสริมสร้างความรู้และทักษะด้านสุขภาพอนามัยจะเป็นหลักการดำเนินงานที่ปรึกษาของมูลนิธิฯ จะเข้ามาดูแลโดยตรง เพื่อสร้างองค์ความรู้และทักษะที่จำเป็นให้กับอาสาสมัครและผู้แทนด้านสุขภาพของชุมชน รวมทั้งทักษะการสื่อสารเพื่อให้พวกเขาสามารถกระจายและประชาสัมพันธ์ความรู้พื้นฐานด้านสาธารณสุขเหล่านี้ไปยังสมาชิกทั้งหมดของชุมชนของตนเองได้ ในการนี้ จะรวมถึงครูที่ได้รับมอบหมายในงานสุขภาพของนักเรียนเข้าไปในกิจกรรมการพัฒนานี้ด้วย

สำหรับการฝึกทักษะชีวิตนั้น มูลนิธิฯ ภายใต้การประสานงานร่วมกับนักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านทักษะชีวิตจะจัดการฝึกอบรมและสร้างโอกาสการเรียนรู้ทักษะชีวิตพื้นฐานสำหรับเด็กและเยาวชน เป็นความร่วมมือร่วมกันทั้งโรงเรียนผู้นำเยาวชนและอาสาสมัครจากชุมชน ผ่านวิธีการและกระบวนการฝึกที่หลากหลาย อาทิ เรียนรู้จากการละเล่นและกีฬา เป็นต้น การพัฒนาทักษะชีวิตให้กับเด็กและเยาวชนเป็นการตอบโต้ที่สอดคล้องไปกับวาระระดับชาติ เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้ฝึกฝนทักษะชีวิตทั้งในชั้นเรียนและในกิจกรรมอื่นๆ ของชุมชนได้

ผู้สนับสนุนโครงการ

มูลนิธิฯ แสวงหาการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานโครงการนี้ ทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ

ด้านอาชีพและความเป็นอยู่

เป็นที่ทราบกันดีว่า สภาพเศรษฐกิจครัวเรือนที่ไม่ดี ย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของสมาชิกในครอบครัว รวมทั้งบุตรหลานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ยุทธศาสตร์ของมูลนิธิฯ ในห้วงอีก 3 ปีข้างหน้า ได้เพิ่มกลยุทธ์การทำงานด้านอาชีพและความเป็นอยู่ให้กับครอบครัวที่ยากจน โดยเน้นในพื้นที่ที่มีโครงการด้านการศึกษาดำเนินการอยู่ การดำเนินงานของโครงการนี้มุ่งหมายเพื่อสร้างโอกาสทางรายได้ให้มีความมั่นคง โดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานส่งเสริมและสร้างอาชีพให้กับชุมชนท้องถิ่น ฝึกอบรมและฝึกปฏิบัติให้ชุมชนและครัวเรือนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถปรับตัวและอาชีพให้เข้ากับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้ การปลูกข้าวยังคงเป็นหัวใจหลักสำคัญ รัฐบาลได้มีกลไกหลายประการเพื่อพัฒนาและส่งเสริมเกษตรกรมาตลอด เช่น โครงการส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ มูลนิธิฯ มองเห็นถึงโอกาสการพัฒนาในด้านนี้ จึงได้กำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาการฝึกอบรมวิชาชีพด้านต่างๆ ให้กับเกษตรกรและครอบครัวที่ยากจนในพื้นที่โครงการของมูลนิธิฯ

มูลนิธิฯ จะทำงานร่วมกับหน่วยงานผู้เชี่ยวชาญด้านเกษตรกรรมและฝึกอาชีพต่างๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่โดยตรงและความร่วมมือกับเกษตรกรและประชาชนชาวบ้าน ในฐานะบุคคลต้นแบบผู้ประสบความสำเร็จ เป็นต้น เพื่อถ่ายทอดความรู้วิชาการและเปิดโอกาสตลาดใหม่ๆ ให้กับชุมชน อย่างไรก็ตาม หลักการตามพระราชดำริว่าด้วยเรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง” ยังถือเป็นแนวทางหลักในการส่งเสริมการพัฒนาดังกล่าวนี้ ทั้งนี้ เพื่อให้ผลลัพธ์ของความสำเร็จสามารถสร้างสมดุลได้ทั้งด้านเศรษฐกิจ ครัวเรือนและสภาพสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมการพัฒนา

ทีมงานและอาสาสมัครของมูลนิธิฯ ภายใต้อาชีพความร่วมมือกับหน่วยงานและผู้เชี่ยวชาญต่างๆ อาทิ ด้านการปลูกข้าว การทำสวน ปลูกผัก การเลี้ยงปลา อาชีพเสริมด้านหัตถกรรม การซ่อมบำรุงรักษารถยนต์และเครื่องยนต์ และอื่นๆ จะจัดให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้อย่างครบวงจร รวมทั้งการฝึกปฏิบัติและการศึกษาดูงานจากผู้ประสบความสำเร็จในแต่ละสาขาวิชาชีพที่ฝึกฝน ในการนี้ วิชาความรู้จะรวมถึงการวิเคราะห์ความต้องการของตลาด การหาตลาดใหม่ การมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนที่เข้าร่วมโครงการในการจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อมของตนเอง และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านอาชีพพร้อมกันกับชุมชนอื่นๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสรรหาแนวปฏิบัติที่ดีในการปรับปรุงและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาชีพของตนให้ดียิ่งขึ้นไป

ผู้สนับสนุนโครงการ

มูลนิธิฯ แสวงหาการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานโครงการนี้ ทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ

การพัฒนาแบบองค์รวม

การดำเนินงานพัฒนาทั้ง 3 ด้านนี้ของมูลนิธิฯ เรามุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนและครอบครัวของเด็ก เพื่อให้พวกเขาได้ตระหนักในประเด็นและปัญหาของตนเองอย่างแท้จริง ก่อนที่จะนำไปสู่หนทางแก้ไขร่วมกัน ภายใต้การสนับสนุนและความช่วยเหลือจากส่วนอื่นที่จะทำให้ครอบครัวมีสถานะที่ดีขึ้นและสามารถจุนเจือและเลี้ยงดูบุตรหลานให้ได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นด้วยเช่นกัน ทีมงานและอาสาสมัครของมูลนิธิฯ จะร่วมทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในพื้นที่ ทั้งภาคราชการ หน่วยงานพัฒนาเอกชน องค์กรชุมชน และเครือข่ายการพัฒนาต่างๆ ไม่เพียงเพื่อดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ให้สำเร็จ แต่มุ่งหมายเพิ่มมูลค่าการแก้ไขปัญหาระยะยาวให้กับชุมชน ในทุกๆ ด้านของการพัฒนา ยกตัวอย่างเช่นการทำงานร่วมกันในพื้นที่กับอำเภอและตำบลที่เป็นฝ่ายสนับสนุน ในการแก้ไข บรรเทาและขจัดปัญหาที่เป็นอุปสรรคทำให้เด็กในชุมชนไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาพื้นฐาน หรือ เหตุที่ทำให้ออกโรงเรียนกลางคัน เป็นต้น

การทำงานแบบมีส่วนร่วม

การทำงานเพื่อให้เกิดประโยชน์และผลลัพธ์ที่ดีที่สุด มูลนิธิฯ ยังคงสร้างและดำรงความร่วมมือกับทุกหน่วยงานและในทุกระดับ นับตั้งแต่จังหวัด อำเภอ ตำบลและระดับชุมชน รวมทั้งหน่วยงานพัฒนาเอกชนและเครือข่ายต่างๆ มูลนิธิฯ มีหน้าที่ในการประสานงาน และนำความร่วมมือของชุมชนให้เข้มแข็ง ขณะเดียวกันก็สามารถเป็นกระบอกเสียงไปยังหน่วยงานภาคราชการเพื่อให้เกิดการตอบสนองเพื่อพัฒนาในประโยชน์ของเด็กและเยาวชนร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

ทีมงานและอาสาสมัครผู้เชี่ยวชาญของมูลนิธิฯ จะร่วมทำงานอย่างกลมกลืนกับคณะในพื้นที่ ประสานจัดการกิจกรรมการพัฒนาต่างๆ ให้เป็นของชุมชน เพื่อผลพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชน ขณะเดียวกัน ทางมูลนิธิฯ ก็จะมีการรายงานผลการดำเนินงานและความก้าวหน้าเป็นระยะๆ ให้กับหน่วยงานความร่วมมือ (รวมทั้งผู้ให้งบประมาณดำเนินการ) ให้ทราบถึงผลการเปลี่ยนแปลงเชิงทัศนคติและความสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ ยกตัวอย่างเช่น การฝึกอบรมครูเพื่อเพิ่มศักยภาพและสมรรถนะในการบริหารจัดการชั้นเรียน หลักสูตรการเรียนการสอน ซึ่งเป็นวิธีการพัฒนาที่เป็นมรรคผลต่อส่วนรวมได้มากกว่าการพัฒนาเชิงเดี่ยว จากประสบการณ์ในงานพัฒนาของมูลนิธิฯ ที่ผ่านมา การสร้างศักยภาพและสมรรถนะ เป็นกระบวนการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมและต่อยอดการพัฒนาอื่นๆ ได้ดีที่สุด ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ มูลนิธิฯ จึงให้ความสำคัญในการเริ่มต้นและสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับทุกคนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ผลความสำเร็จที่คาดหวัง

ยุทธศาสตร์การพัฒนาของมูลนิธิฯ ในอีก 3 ปีข้างหน้า มีเป้าหมายในการพัฒนาเด็กด้อยโอกาสในพื้นที่ภาคอีสาน และเน้นในพื้นที่อีสานตอนบนที่เป็นโครงการพัฒนาหลักด้านการศึกษาของมูลนิธิฯ ดำเนินการอยู่ กลุ่มเป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยังรวมความถึงผู้หญิง (แม่) เด็กหญิงและกลุ่มเยาวชน ให้พวกเขาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กในชุมชนของตนเอง

การพัฒนาด้านการศึกษาจะเป็นการฝึกอบรมในประเด็นวิชาการและทักษะต่างๆ ให้กับครูและนักเรียน ในที่นี้ การศึกษาหมายความรวมถึงเพื่อพัฒนาศักยภาพและความรู้ของผู้ปกครองในการเลี้ยงดูและดูแลลูกหลาน รวมทั้งความร่วมมือของชุมชนในการส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาและระแวงตระวังเหตุต่างๆ ที่อาจจะทำให้เด็กในชุมชนต้องออกโรงเรียนกลางคัน ขณะเดียวกันก็สร้างความร่วมมือกับโรงเรียนตามโอกาสที่เอื้ออำนวย ในการพัฒนาและเสริมการเรียนการสอนให้กับนักเรียนทุกคน รวมทั้งนักเรียนหญิงและต่างด้าวได้มีโอกาสเรียนรู้ทักษะชีวิตและอาชีพที่ดีร่วมกัน ตลอดจนการติดตามและประเมินผลความร่วมมือกับโรงเรียนเป็นระยะๆ ไป

การพัฒนาด้านสุขภาพอนามัย จะเป็นการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานด้านการพัฒนาสุขภาพ นับแต่การวางแผนงานตามปัจจัยและตัวชี้วัดมาตรฐาน การบริการด้านสาธารณสุขและความต้องการของชุมชนเป็นที่ตั้ง และรวมทั้งการทำงานร่วมกับเครือข่ายสุขภาพในพื้นที่อย่างเข้มข้นเพื่อรับประกันว่าเด็กด้อยโอกาสหรือบุตรหลานของครอบครัวที่ยากจนจะสามารถเข้าถึงบริการด้านสาธารณสุขได้ตามมาตรฐานของภาครัฐ ในส่วนของชุมชน มูลนิธิฯ จะทำงานเชิงรุกให้ความรู้ด้านการดูแลสุขภาพอนามัยในครัวเรือน การป้องกันโรคภัยต่างๆ การส่งเสริมสุขภาพและโภชนาการที่ดีให้กับบุตรหลาน การอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานที่ถูกต้องและเหมาะสม เป็นต้น เราเชื่อว่าด้วยเหตุปัจจัยที่ดีเหล่านี้ จะสามารถนำความเป็นอยู่ที่กินดีอยู่ดีมาสู่ครัวเรือนและชุมชนได้ สามารถลดอัตราการเจ็บป่วย อันตรายที่อาจจะเกิดกับเด็กเกิดใหม่ เด็กวัยเยาว์ที่อายุต่ำกว่า 5 ขวบ และสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์และการให้กำเนิดบุตรได้

สำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจของครัวเรือนนั้น มูลนิธิฯ จะทำงานส่งเสริมความรู้และฝึกฝนปฏิบัติทักษะด้านอาชีพต่างๆ ให้กับชุมชนอย่างรอบด้าน ให้ชุมชนสามารถมีทางเลือกที่เหมาะสมและพร้อมที่จะต่อสู้และเผชิญกับสภาวะด้านเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ศักยภาพและความรู้เสริมที่สำคัญอีกประการคือการตลาด ชุมชนจะได้เรียนรู้การซื้อการขายที่เป็นธรรม การจัดการผลิตผลและผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับความต้องการของตลาด เป็นต้น ทั้งหมดเหล่านี้ จะสามารถทำให้ครอบครัวมีรายได้เสริมและมั่นคงขึ้น นั้นหมายความว่าบุตรหลานและเด็กในชุมชนก็จะได้รับโอกาสการพัฒนาที่ดี ทั้งด้านสุขภาพและการศึกษา

ยุทธศาสตร์การพัฒนาของมูลนิธิฯ มีความมุ่งมั่นจริงจังในการสร้างความร่วมมือและนำเอาความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ความสำเร็จของหน่วยงานและเครือข่ายต่างๆ มาทำงานร่วมกัน ขณะเดียวกันก็เป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งในทุกกระบวนการนับแต่การสนับสนุนทางวิชาการ การแลกเปลี่ยนและบูรณาทรัพยากร การเสริมสร้างศักยภาพซึ่งกันและกัน การติดตามประเมินผลและการศึกษาวิจัยเชิงลึกเพิ่มเติมในแต่ละพื้นที่โครงการจะทำให้เราเข้าใจได้ว่า กระบวนการทำงานและขั้นตอนที่กำลังดำเนินการอยู่นั้นเหมาะสมและมีประสิทธิภาพดีหรือไม่อย่างไร ผลการดำเนินงานและความรู้ที่เกิดขึ้นจะถูกนำมาสังเคราะห์เพื่อแลกเปลี่ยนและประเมินกับทุกฝ่ายว่ามีคุณค่าและผลกระทบต่อความสำเร็จของกิจกรรมและโครงการพัฒนานั้นๆ อย่างไร

มูลนิธิกัลยาณมิตรเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน

มีความตั้งใจแน่วแน่ในงานพัฒนาเด็กและเยาวชนในเขตภูมิภาคอีสานแห่งนี้ และโดยเฉพาะครอบครัวและชุมชนที่ห่างไกลและด้อยโอกาสต่อบริการพื้นฐานด้านการศึกษาและสุขภาพอนามัย เราต้องการสร้างและพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี และพร้อมกันนี้ ก็ต้องสร้างให้ชุมชนและครอบครัวได้เข้าใจและตระหนักในการมีส่วนร่วมและความเป็นเจ้าของความสำเร็จในการพัฒนา และพร้อมที่จะต่อยอดให้กับครอบครัวและบุตรหลานของตนเองต่อไปได้ ในวิธีเช่นเดียวกันนี้ โรงเรียนของชุมชนก็ได้รับโอกาสในการพัฒนาศักยภาพด้านต่างๆ และสามารถพัฒนาเพิ่มสมรรถนะการเรียนการสอนและการจัดการนักเรียนให้ได้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ได้

มูลนิธิฯ จัดการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความรู้และทักษะด้าน “การปกป้องคุ้มครองเด็ก” ให้กับเทศบาลตำบลโพธิ์ชัย อ. เมือง หนองคาย เป็นการสร้างเครือข่ายงานพัฒนาเด็ก รวมทั้งร่วมกับเทศบาลอื่นๆ ในระดับพื้นที่